

Diskriminering i Södermanland och Västmanland under 2024

ÅRSRAPPORT OM DISKRIMINERINGSBYRÅN HUMANITAS JURIDISKA ÄRENDEN

VAD ÄR DISKRIMINERING?

Ordet diskriminering betyder "behandla olika" eller "göra åtskillnad". Diskrimineringslagen (2008:567) reglerar situationer när en åtskillnad och ojämlig behandling är otillåten. Enligt lagen är det diskriminering när en individ missgynnas eller kränks och det finns ett samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna som återfinns i lagen samt sker inom på en av lagen skyddad plats och slutligen under en viss form.

De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. En individ kan bli diskriminerad på olika sätt – det som i lagen omnämns som diskrimineringsform – antingen genom direkt eller indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier eller genom instruktioner att diskriminera.

Diskrimineringen kan ske på olika platser. Tanken med att reglera diskriminering på dessa platser är att individen ska skyddas i de situationer där hen rent samhällsstrukturellt befinner sig i ett underläge utifrån obalans i maktpositionen. Dessa platser är bland annat inom arbetslivet, utbildning, varor och tjänster, bostäder, hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

KOSTNADSFRI JURIDISK RÅDGIVNING

Humanitas erbjuder kostnadsfri juridisk rådgivning till den som upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering eller blivit orättvist behandlad. Stöd erbjuds i såväl kortare rådgivningsärenden som mer omfattande insatsärenden. Ett rådgivningsärende innebär kortare råd och stöd som varken kräver insatser eller uppföljning. Övriga ärenden som kräver mer arbetsinsatser, exempelvis genom att göra en utredning, medla mellan parter, vara part i förlikning eller ta ärende till domstol, klassificeras som insatsärenden.

Redogörelsen nedan är en sammanställning av de ärenden Humanitas fick in från Södermanland och Västmanland under 2024.

Diskriminering utifrån grunden religion eller annan trosuppfattning kan föregås eller ske utifrån andra föreställningsmönster som svårigen kan mätas men som tydligt samspelar mellan flera diskrimineringsgrunder, det vill säga intersektionell diskriminering.[1] Detta kan vi tydligt se eftersom klienter själva har svårt att avgöra om det rör sig om diskriminering på grunden religion eller etnisk tillhörighet. I vissa av våra ärenden där en person diskriminerats utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet har det även funnits indikationer på att grunden religion eller annan trosuppfattning kan ha varit faktor i händelser eller situationer som upplevts som diskriminerande.

TABELL 2: ANMÄLNINGAR PER SAMHÄLLSOMRÅDE 2024

Samhällsområde	Anmälningar 2024
Arbetsliv	14
Utbildning	15
Arbetsmarknadspolitisk verksamhet och arbetsförmedling utan offentligt uppdrag	3
Varor, tjänster och bostäder	5
Hälso- och sjukvården samt socialtjänst	2
Socialförsäkring, arbetslöshetsförsäkring och studiestöd	2
Värnplikt och civilplikt	-
Offentlig anställning	1
Övrigt (omfattas ej av lagstiftning)	3
Totalt	45

[1] Med *intersektionell diskriminering* menas diskriminering som på ett eller annat sätt har samband med två eller flera diskrimineringsgrunder. Detta skapar en särskilt unik utsatthet för den som blir diskriminerad.

ÄRENDESTATISTIK

I TABELLERNANEDAN REDOVISAS ÄRENDESTATISTIKEN FÖR 2024

TABELL 1: ANMÄLNINGAR PER DISKRIMINERINGSGRUND 2024

Diskrimineringsgrund	Anmälningar 2024*
Etnicitet	11
Funktionsnedsättning	24
Kön	1
Könsidentitet/könsuttryck	2
Religion eller annan trosuppfattning	1
Sexuell läggning	-
Ålder	-
Övrigt (omfattas ej av lagstiftning eller ärendet var oklart)	6
Totalt	45

*Totalt 45 hanterade ärenden varav sju (7) följde med från föregående verksamhetsår.

Som tabeller visar var de flest förekommande diskrimineringsgrunderna bland Humanitas ärenden under 2024 funktionsnedsättning och etnisk tillhörighet. De senaste åren har funktionsnedsättning varit den mest förekommande diskrimineringsgrunden bland våra ärenden följt av diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet. Det är en trend som en majoritet av landets antidiskrimineringsbyråer känner igen sig i, likaså Diskrimineringsombudsmannen. [2]

Under 2024 hanterade vi 24 anmälningar av diskriminering på grund av funktionsnedsättning, en siffra som motsvarar mer än hälften av samtliga hanterade ärenden. Samtliga var dessutom hänförliga till utbildning eller arbetsliv. Likaså ser vi en marginell ökning av diskriminering utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet. Dessa ärenden hade på ett eller annat sätt en koppling till arbetslivet. Diskriminering utifrån grunden religion eller annan trosuppfattning kan i många fall vara svår att särskilja från diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet eller kön.

[2] Förekomst av diskriminering 2024 - Årlig rapport från Diskrimineringsombudsmannen 2024:2, sid. 37.

Under verksamhetsåret 2024 fick vi in ett stort antal ärenden som gällde bristande tillgänglighet inom samhällsområdet utbildning samt i det vuxna arbetslivet, likaså en viss ökning av upplevd diskriminering i kontakt med offentligt anställda. Årets siffror liknar föregående år, dock med en skillnad i en ökning av antalet ärenden gällande diskriminering i förhållande till grundskolor.

Inkomna ärenden utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet avsåg nästan uteslutande diskriminering från utbildningsområdet respektive arbetslivet. Särskilt förekommande är etnisk diskriminering inom arbetslivet. Könsfördelningen bland upplevd etnisk diskriminering inom arbetslivet upplevs i högre utsträckning av kvinnor än män och bland kvinnor med utomeuropeisk bakgrund.

Diskrimineringsbyrå Humanitas har under året följt Diskrimineringsombudsmannens arbete med informationsinsatserna och ser positivt till att frågan uppmärksammas och kommer till berörda parter kännedom.

Inkomna ärenden utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet avsåg nästan uteslutande diskriminering från butikspersonal samt arbetsgivare.

Under 2024 mottogs anmälningar från sju av länens totalt 19 kommuner som tabellen nedan visar. Under 2022 och 2023 såg vi en något bredare geografisk spridning bland länens mindre kommuner och under 2024 såg vi att majoriteten utav ärenden inkom från mer tätbefolkade kommuner, det vill säga Eskilstuna och Västerås.

TABELL 3: ANMÄLNINGAR PER ORT 2022, 2023 och 2024

Ort	Anmälningar 2022*	Anmälningar 2023*	Anmälningar 2024*
Eskilstuna	9	9	16
Västerås	8	11	9
Strängnäs	2	1	1
Oxelösund	1	-	-
Katrineholm	-	3	2
Malmköping	-	-	-
Köping	1	1	-
Flen	-	-	-
Kungsör	-	2	2
Trosa	1	-	-
Surahammar	-	1	-
Hallstahammar	1	1	-
Norberg	-	-	-
Nyköping	-	5	1
Sala	-	1	1
Gnesta	-	-	-
Skinnskatteberg	-	-	-
Vingåker	-	-	-
Fagersta	-	-	-
Övrigt (okänt/utanför verksamhetsområdet)*	13	11	13
Totalt	36	46	45

Lagens definition av diskriminering och den egna upplevelsen av diskriminering kan i vissa fall skilja sig. Det kan exempelvis röra sig om att ett straffrättsligt brott så som hets mot folkgrupp har begåtts men att det faller utanför diskrimineringslagen. Bland inkomna ärenden 2024 fick Diskrimineringsbyrån Humanitas in ärenden som föll utanför diskrimineringslagens bestämmelser men där anmälare upplevde sig blivit kränkta, diskriminerade och/eller orättvist behandlade. Exempel på sådana ärenden har varit upplevd diskriminering av rättsväsendet, inom migrationsrätten och i övrigt kopplat till myndighetsutövning och sjukförsäkring. Likaså ärenden som faller in i diskrimineringsförbudet men där preskriptionstiden löpt ut förekommer. Säreget för diskrimineringslagen är att myndighetsbeslut är undantagna diskrimineringsförbudet. Det är endast själva bemötandet av myndighetspersonal som kan vara föremål för diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Under 2025 kommer vi fortsätta erbjuda kostnadsfri juridisk rådgivning till den som upplevt sig blivit diskriminerad eller orättvist behandlad.

Vår juridiska rådgivning är öppen helgfria tisdagar till torsdagar kl. 09.00–15.00 via mejl och telefon.

DISKRIMINERINGSBYRÅN HUMANITAS
GAMLA TULLGATAN 1, 632 20 ESKILSTUNA
BESÖKSADRESS: Gamla Tullgatan 3
E-POST: info@humanitas.se
WEBB: www.humanitas.se